

Γραφείο Προέδρου

Αθήνα, 16-11-2018

Αρ. πρωτ.: 14342

Ταχ. Δ/ση : Κηφισίας 124 &
Ιατρίδου 2
Ταχ. Κώδικας : 115 26, Αθήνα
Τηλέφωνο : 213 2145 805
Fax : 213 2145 824
e-mail : gramm1@efet.gr

**ΠΡΟΣ: Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,
κ. Σταύρο Αραχωβίτη**

Θέμα: «Υποβολή παραίτησης από τη θέση του Προέδρου του ΔΣ του ΕΦΕΤ»

Κύριε Υπουργέ,

Σε συνέχεια της προφορικής παραίτησης που σας είχα υποβάλει στις 19 Οκτωβρίου όπου, κατά την συνάντησή μας στο γραφείο σας, είχα ζητήσει την αντικατάστασή μου από τη θέση του Προέδρου του ΔΣ του ΕΦΕΤ, σας υποβάλω και γραπτώς την παραίτησή μου όπως μου ζητήσατε.

Θα ήθελα, όμως, να αναφέρω και τους λόγους που με οδήγησαν στην απόφαση αυτή, αρκετούς από τους οποίους σας είχα και τότε παραθέσει. Παρά το γεγονός ότι σε λίγο κλείνω 6 χρόνια στο τιμόνι του ΕΦΕΤ, η παρουσία και ενασχόλησή μου με τα θέματα του φορέα και του τομέα των τροφίμων ήταν συνεχής, καθημερινή, υπεύθυνη και σύμφωνα με όλες τις αντικειμενικές ενδείξεις επιτυχής, παρά τα πολύ σημαντικά εμπόδια που αντιμετώπισα αλλά και την πλήρη αδιαφορία του εποπτεύοντος Υπουργείου (ΥΠΑΑΤ) να υποβοηθήσει το έργο ενός τόσο σημαντικού φορέα όπως ο ΕΦΕΤ. Και θα μπορούσα να είχα αλλάξει απόφαση και να παραμείνω μέχρι το τέλος της θητείας μου (Μάιος 2019), αν από τις πρώτες μέρες της δικής σας παρουσίας διαφαινόταν έστω και η ελάχιστη πρόθεση για μία άλλη πορεία.

Η τύχη που το ΥΠΑΑΤ επιφύλαξε στον ΕΦΕΤ

- Παρά τις επανειλημμένες προσπάθειές μου από το 2013, δεν τοποθετήθηκε Γενικός Διευθυντής και ούτε τώρα φαίνεται εφικτό. Αυτό είχε σαν επακόλουθο την ύπαρξη πολλών

προβλημάτων διοικητικού και συντονιστικού χαρακτήρα που δυσχέραιναν σημαντικά το έργο της Διοίκησης.

- Παρά την κραυγαλέα έλλειψη προσωπικού στον ΕΦΕΤ, υπήρξε εμπόδιο από πλευράς πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΑΑΤ, όταν δεκάδες υπάλληλοι από διάφορες υπηρεσίες και φορείς αιτήθηκαν την μετακίνησή τους στον ΕΦΕΤ από το 2016 μέχρι σήμερα. Το υπάρχον προσωπικό είναι κατά 47% λιγότερο από το προβλεπόμενο (257 αντί για 488), υπάρχουν πολλά σημαντικά Τμήματα της Κεντρικής Υπηρεσίας με 2 υπαλλήλους εκ των οποίων ο ένας είναι προϊστάμενος ενώ υπάρχουν πολλές Περιφερειακές Δ/νσεις που δεν έχουν ακόμα ιδρυθεί και άλλες που είναι αρκετά υποστελεχωμένες. Όλα αυτά μας στερούν την δυνατότητα να καταγραφούμε μεταξύ των κορυφαίων ελεγκτικών φορέων στον τομέα των τροφίμων σε επίπεδο ΕΕ. Παρά τα σχετικά σημειώματα μου για ζωτικής σημασίας ανάγκες που σχετίζονται με την προστασία της δημόσιας υγείας, υπήρξαν σήμερα δεσμεύσεις σας για προσωπικό για άλλες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ αλλά όχι για τον ΕΦΕΤ, επιβεβαιώνοντας την πεποίθησή μου ότι ο ΕΦΕΤ δεν είναι στις προτεραιότητες του ΥΠΑΑΤ και δεν έχει γίνει ακόμα αντιληπτός ο ρόλος του και η σημαντικότητά του.

- Η χρηματοδότηση από το Υπουργείο καλύπτει μόνο τις μισθολογικές ανάγκες του προσωπικού, οι δράσεις και οι λοιπές δαπάνες καλύπτονται από εισπραττόμενα πρόστιμα και τέλη που είναι παντελώς ανεπαρκή. Αυτό επιβεβαιώνει την εντύπωση ότι για το ΥΠΑΑΤ ο ΕΦΕΤ είναι τρίτης κατηγορίας οργανισμός.

- Το νέο οργανόγραμμα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δημιουργεί νέες επικαλύψεις όχι μόνο με τον ΕΦΕΤ αλλά ακόμα και εντός του Υπουργείου. Αυτό στην πράξη λειτουργεί εις βάρος του ΕΦΕΤ και επιτείνει το πνεύμα αντιπαράθεσης και ανορθολογικής οργάνωσης και λειτουργίας του κράτους.

- Παρά τις δεκάδες των ενημερωτικών σημειωμάτων διαχρονικά προς το σύνολο της πολιτικής ηγεσίας, αλλά και τις προφορικές ενημερώσεις, όπου επισημαίνονται με τον πιο γλαφυρό τρόπο τα προβλήματα και προτείνονται λύσεις, αποτέλεσμα μέχρι σήμερα δεν υπήρξε, κάτι που ενίσχυε τις γενικότερες εντυπώσεις περί απαξίας.

- Παρά τις επανειλημμένες για τον σκοπό αυτό προτάσεις, υπήρξε πλήρης απουσία θεσμοθετημένου συντονισμού στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων, όπως αυτός ορίζεται από την ενωσιακή νομοθεσία (από το αγρόκτημα στο τραπέζι του καταναλωτή). Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα αδυναμία συλλογικής λειτουργίας, δημιουργία επικαλύψεων και δυσλειτουργία στο τελικό αποτέλεσμα και στην αποτελεσματική διαχείριση του τομέα από πλευράς ΥΠΑΑΤ.

- Από τις μέχρι τώρα συναντήσεις μας, αποκόμισα την εντύπωση ύπαρξης μιας μη σαφούς άποψης για τον ρόλο των διαφόρων φορέων και την οργάνωση των αντίστοιχων ελέγχων με αποτέλεσμα να υπάρχει σύγχυση και να τίθεται στο επίκεντρο η πρωτογενής παραγωγή, οι παραγωγοί και το εισόδημά τους και όχι παράλληλα και η ασφάλεια των τροφίμων, η δημόσια υγεία και η προστασία των καταναλωτών επιβεβαιώνοντας τους φόβους μου για την τύχη που επιφυλάσσετε στον ΕΦΕΤ.

Πολλές φορές έχω σε δημόσιες παρεμβάσεις μου προσπαθήσει να πείσω επιχειρηματολογώντας προς την αντίθετη κατεύθυνση, ότι η οργάνωση της παραγωγής, η ανασυγκρότησή της και η προστασία του εισοδήματος των παραγωγών περνάει μέσα από την αναβάθμιση της ποιότητας,

την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας για την υγιεινή και ασφάλεια των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων και για την αναγκαιότητα ύπαρξης ενός φερέγγυου ελεγκτικού μηχανισμού που θα διευκολύνει την πρόσβαση των τροφίμων στις αγορές και θα ανοίγει νέους ορίζοντες στις εξαγωγές.

Από την στιγμή, λοιπόν, που δεν έχει γίνει ακόμα αντιληπτός ο ρόλος και η σημαντικότητα του ΕΦΕΤ από την πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΑΤ και φαίνεται ότι οι χειρότερες μέρες για τον ΕΦΕΤ είναι μπροστά μας με επακόλουθο μια ενδεχόμενη παρέκκλιση από το κύριο έργο του χωρίς καμία πλέον αντίδραση από την νέα Διοίκησή του, ίσως, για την διάσωση του σημαντικού μέχρι σήμερα έργου που έχει επιτευχθεί στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων και της προστασίας του καταναλωτή και παρά το γεγονός ότι αυτό δεν συμβαδίζει με τις κατευθυντήριες οδηγίες της ΕΕ, τίθεται εξ αντικειμένου θέμα **μετακίνησης του ΕΦΕΤ σε άλλο Υπουργείο (π.χ. Υπ. Οικονομίας και Ανάπτυξης)**, όπου θα βρει το κατάλληλο κλίμα και θα μπορέσει να ολοκληρώσει ανεμπόδιστος την ανάπτυξή του και να προσφέρει στην κοινωνία, τις επιχειρήσεις, την αγορά και τον καταναλωτή το σημαντικό έργο του.

- Το βασικό συμπέρασμα είναι ότι ο ΕΦΕΤ δεν αποτελούσε και δεν αποτελεί επ' ουδενί προτεραιότητα για την πολιτική ηγεσία του ΥΠΑΑΤ κι αυτός είναι **ο ένας βασικός λόγος της απόφασής μου να αποχωρήσω και να ζητήσω την αντικατάστασή μου.**

Οφείλω, όμως, να παρατηρήσω ότι παρά τα αναφερθέντα προβλήματα και την με διάφορους τρόπους συστηματική προσπάθεια υπονόμησης του ρόλου του, ο ΕΦΕΤ κατεγράφη στην συνείδηση των πολιτών και των καταναλωτών σαν ο φορέας εκείνος που προστατεύει τα συμφέροντά τους. Αλλά και στο επίπεδο των επιχειρήσεων, κατεγράφη σαν ο φορέας που συνέβαλε αποφασιστικά στην βελτίωση υγιεινής και ασφάλειας της λειτουργίας των επιχειρήσεων τροφίμων και στην καταπολέμηση του αθέμιτου ανταγωνισμού, προσφέροντας ένα έργο αξιοπρόσεκτο και δυσανάλογο των αντικειμενικών δυνατοτήτων του.

Αντιμετώπιση προβαλλόμενων επικαλύψεων αρμοδιοτήτων από άλλα Υπουργεία

Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά που είχαμε να αντιμετωπίσουμε μέσα στο Υπουργείο, εμφανίστηκαν από το 2016 τάσεις αμφισβήτησης του ρόλου του ΥΠΑΑΤ και του ΕΦΕΤ στον τομέα των τροφίμων. Παρά την πάροδο 18 ετών από το 2000 στην διάρκεια των οποίων στην μεν ΕΕ θεμελιώθηκε ο νέος τρόπος διαχείρισης της ασφάλειας των τροφίμων από το αγρόκτημα στο τραπέζι του καταναλωτή, στην δε χώρα μας ο ΕΦΕΤ καταξιώθηκε σαν ο κύριος και αποκλειστικός φορέας που διαχειρίζεται τα τρόφιμα και συντονίζει και εποπτεύει τους ελέγχους τροφίμων, διάφορες πρωτοβουλίες και ενέργειες επιχειρούν να φρενάρουν τις σύγχρονες εξελίξεις και να επανέλθουμε στο καθεστώς της πολυνομίας, επικάλυψης, πολυδιάσπασης και πλήρους σύγχυσης στην αγορά με πολύ δυσμενή αποτελέσματα για τις επιχειρήσεις τροφίμων και τους καταναλωτές. Να επανέλθουμε, δηλαδή, στις συνθήκες του τέλους της 10ετίας του 1990 που επέβαλαν τότε την ίδρυση του ΕΦΕΤ. Σημειώνουμε ότι ενώ η ίδρυση του ΕΦΕΤ το 1999 έγινε με σκοπό να ανασυγκροτηθούν και να ενοποιηθούν οι πολυδιασπασμένοι και

ελλειμματικοί ελεγκτικοί μηχανισμοί και να αρθεί η διάχυση των ελέγχων σε πολυάριθμα κέντρα ευθύνης με αλληλεπικαλυπτόμενες αρμοδιότητες, εντούτοις ακόμη και σήμερα Υπουργεία όπως το Οικονομίας και Ανάπτυξης και το Υγείας (αλλά και το Οικονομικών σε μικρότερο βαθμό και βέβαια σε άλλο επίπεδο και το ίδιο το ΥΠΑΑΤ), καλυπτόμενα πίσω και από το ρόλο της Παγκόσμιας Τράπεζας, έχουν επιδοθεί σε νομοθετικές πρωτοβουλίες (Ν. 4512/2018 περί εποπτείας οικονομικών δραστηριοτήτων), εν αγνοία του ΕΦΕΤ και του ΥΠΑΑΤ ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, οι οποίες θα σημάνουν τον περαιτέρω κατακερματισμό του τομέα του ελέγχου των τροφίμων και της ενιαίας προσέγγισης των ελέγχων της αγρο-διατροφικής αλυσίδας, αν δεν υπάρξει στο τέλος σώφρων αντιμετώπιση κυρίως από πλευράς Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. Για το τόσο σοβαρό αυτό θέμα, η αντίδραση της νέας πολιτικής ηγεσίας ήταν από χλιαρή έως ανύπαρκτη, χωρίς αντίδραση στην επιχειρούμενη αποδόμηση ό,τι θετικού έχει μέχρι τώρα προκύψει στον τομέα των τροφίμων με την ύπαρξη και λειτουργία του ΕΦΕΤ. Για να μην πω ότι σε ορισμένες στιγμές, στο όνομα της συνεργασίας, διαφαινόταν και η πρόθεση αποδοχής της ανορθολογικής και οπισθοδρομικής αυτής προσπάθειας.

Αυτός είναι **ο δεύτερος βασικός λόγος της απόφασής μου να αποχωρήσω και να ζητήσω την αντικατάστασή μου.**

Σημειώνω αυτό που σας είπα στις 19.10 όταν ζήτησα την αντικατάστασή μου, **ότι εξαντλήθηκε και το τελευταίο ίχνος αντοχής και ανοχής μου μπροστά σε τόσο και τέτοιο ανορθολογισμό που μας γυρίζει 20 χρόνια πίσω. Και αυτό αφορά όχι μόνο τα άλλα Υπουργεία αλλά και την λειτουργία του ίδιου του ΥΠΑΑΤ. Δυστυχώς, η άγνοια και ο ερασιτεχνισμός είναι κακοί σύμβουλοι.**

Τελικά συμπεράσματα

Για τον ΕΦΕΤ, διαρκές ζητούμενο είναι η ολοκλήρωση της ανάπτυξής του ώστε να παίξει με πληρότητα τον σημαντικό του ρόλο στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων και της προστασίας του καταναλωτή χωρίς, όμως, μέχρι στιγμής να βρει ανταπόκριση από την πολιτεία. Και ο αγώνας αυτός είναι δυστυχώς διαχρονικός.

Στον τομέα αυτόν, ο φορέας έχει να επιδείξει ένα επίπεδο οργάνωσης των ελέγχων πολύ πάνω από τον μέσο κοινοτικό όρο, μηδενικές συστάσεις από την DG SANTE για το προφίλ της χώρας στην ασφάλεια των τροφίμων και τα εύσημα των διεπαγγελματικών οργανώσεων των τροφίμων για τον τρόπο που διαχειρίζεται τα πράγματα.

Το νομοθετικό πλαίσιο για την τροφική αλυσίδα ανθρώπων και ζώων σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι ενιαίο όπως ενιαίος και αδιάσπαστος είναι και ο επίσημος έλεγχος τροφίμων. Οποιαδήποτε διαφοροποίηση από το ισχύον πλαίσιο (π.χ. παράλληλες δράσεις άλλων Υπουργείων για τον έλεγχο των τροφίμων και των επιχειρήσεων τροφίμων) με οποιοδήποτε πρόσχημα (υγειονομικές διατάξεις ή προστασία καταναλωτή) είναι ανώφελη, χωρίς αντικείμενο και πέραν του γεγονότος ότι δεν θα έχει νομιμοποιητική και εξουσιοδοτική βάση, θα δημιουργήσει πολλαπλά προβλήματα και θα αποσυντονίσει όχι μόνο τον ΕΦΕΤ αλλά συνολικά το σύστημα επισήμων ελέγχων των τροφίμων. Αυτοί, βέβαια, που θα υποστούν τις μεγαλύτερες συνέπειες θα είναι οι ίδιες οι

επιχειρήσεις παραγωγής τροφίμων και τα καταστήματα μαζικής εστίασης και διάθεσης τροφίμων ενώ όλα αυτά θέτουν προφανώς σε κίνδυνο την αποτελεσματική και ορθολογική λειτουργία του κράτους.

Ο ΕΦΕΤ ιδρύθηκε και λειτουργεί με βασική αρμοδιότητα και ευθύνη την ασφάλεια των τροφίμων, τομέα για τον οποίον καταθέτει σε ετήσια βάση λεπτομερή απολογισμό και για τον οποίον κρίνεται. Το σημαντικό κατά γενική ομολογία έργο που επιτελεί ο ΕΦΕΤ στον τομέα αυτόν επιτυγχάνεται χάρις στον υπερβάλλοντα ζήλο και το επίπεδο των υπαλλήλων και στελεχών του για το οποίο έργο θα αναμέναμε τουλάχιστον τις δημόσιες ευχαριστίες της ηγεσίας του ΥΠΑΑΤ. Για να μην μιλήσω για την Διοίκηση που υπό τις προαναφερθείσες πολύ δύσκολες συνθήκες παραδίδει έναν οργανισμό για το έργο του οποίου, στον τομέα αρμοδιότητάς του, όλοι μιλούν με τα καλύτερα λόγια. Μακάρι να ισχύει το ίδιο και για τους άλλους οργανισμούς και υπηρεσίες του Υπουργείου.

Για τον έλεγχο και την ευθύνη αντιμετώπισης των ελληνοποιήσεων και του παραεμπορίου έχει ιδρυθεί και λειτουργεί στο ΥΠΑΑΤ άλλος οργανισμός του οποίου το έργο επικουρεί ο ΕΦΕΤ στο βαθμό που του επιτρέπουν οι οργανωτικές του δυνατότητες και στο πλαίσιο μιας καλοπροαίρετης συνεργασίας. Παράλληλα, υπάρχει η ουσιαστική συνεργασία για τέτοια θέματα με το ΣΥΚΕΑΑΠ του Υπ. Οικονομίας και Ανάπτυξης, που παίζει κεντρικό ρόλο στον συντονισμό και την ενεργοποίηση όλων των αναγκαίων υπηρεσιών του κράτους.

Μέσα από την πολύπλευρη συμμετοχή του στο διεθνές γίνεσθαι για την ασφάλεια και ποιότητα της διατροφής, ο ΕΦΕΤ με τον πολυδιάστατο ρόλο του αναπτύσσει γενικές και ειδικές δράσεις ακολουθώντας τη θεμελιακή αφετηρία της ΕΕ ότι «ο καθορισμός και η εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων της Κοινότητας εξασφαλίζει υψηλού επιπέδου προστασία της υγείας». Έτσι, ο ΕΦΕΤ χαράσσει στρατηγική στον τομέα της διατροφής σε δύο άξονες, ο ένας αφορά την ασφάλεια και την προστασία του καταναλωτή από βιολογικούς, χημικούς ή άλλους κινδύνους, με σκοπό την εξασφάλιση υψηλότερου επιπέδου ασφάλειας τροφίμων και ο δεύτερος αφορά στην προσέγγιση της διατροφής μέσα από την οπτική της Δημόσιας Υγείας ως σημαντικού παράγοντα για την υγεία.

Ελπίζω η δική μου παραίτηση και αντικατάσταση να πιάσει τόπο και να προσφέρει στον φορέα και τον τομέα των τροφίμων την δυνατότητα να λειτουργήσει σε νέα πλαίσια χωρίς τα εμπόδια που οι αγκυλώσεις του παρελθόντος και η αδυναμία κατανόησης του πολυδιάστατου ρόλου του δημιουργούν.

Ο Πρόεδρος ΔΣ του ΕΦΕΤ

Ιωάννης Τσιάλτας